

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

☒ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15
☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☏ +359 (0) 2 954 95 93, www.bfsa.government.bg

Приложение № 6

към Заповед № РД 09-298/20.05.2014 г.

**ПРОГРАМА
ЗА НАДЗОР НА
ТРАНСМИСИВНИТЕ СПОНГИФОРМНИ ЕНЦЕФАЛОПАТИИ
В Р БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2014 г.**

(съ-финансирана от Европейската Общност)

1. Идентификация на програмата:

Държава членка: Република България

Болест: Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии

Година на изпълнение: 2014

Законови разпоредби:

- Регламент /ЕО/ № 999/2001 на Европейския Парламент и Съвета от 22 май 2001г. относно определяне на правилата за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии.

- Решение 2003/100/ЕК от 13 Февруари 2003 година за минималните изисквания за развъдни програми за резистентност на овцете спрямо трансмисивните спонгиформни енцефалопатии.

- Закон за ветеринарномедицинска дейност (ДВ 87/1 ноември 2005 в сила от 1 май 2006)

Чл. 123. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Българската агенция по безопасност на храните изготвя национални програми за епизоотологичен надзор на определени заразни болести.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Министърът на земеделието и храните утвърждава програмите по ал. 1 по предложение на изпълнителния директор на БАБХ."

Контактна точка: (име, телефон, факс, e-mail):

Д-р Цвятко Александров,

Българска агенция по безопасност на храните

Дирекция "Здравеопазване и хуманно отношение към животните"

телефон: + 359 2 915 98 42,

факс: +359 2 915 98 42

e-mail: tsv.alexandrov@nvms.government.bg

2. Описание на програмата

Програмата определя надзор на заболяванията спонгиформна енцефалопатия по говедата (СЕГ) и скрейпи при дребните преживни животни в Р България.

Цели на програмата:

- надзор над трансмисивните спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ) по преживните животни (спонгиформна енцефалопатия по говедата /СЕГ/ и скрейпи по дребните преживни животни) в Република България и извършване на изследвания при овце за скрейпи резистентност.
- Бързо откриване на трансмисивни спонгиформни енцефалопатии по преживните животни и предприемане своевременни предпазни мерки за ограничаване на разпространението продукти от инфектирани животни и ликвидиране на инфекцията.
- Гарантиране на безопасността на потребителя, при консумация на месо и продукти, произхождащи от едри и дребни преживни животни.
- Да предостави доказателства, че Р. България извършва контрол върху заболяванията от групата на ТСЕ в рамките на вътреобщностната и международната търговия

3. Описание на епидемиологичната обстановка в страната:

От 2002 г. Националната ветеринарномедицинска служба на Р България извършва стриктен надзор на трансмисивните спонгиформни енцефалопатии, съгласно изискванията на Регламент No 999/2001 на Европейския Парламент и Съвета от 22 май 2001 година относно определяне на правилата за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии и неговите изменения. Болестта спонгиформна енцефалопатия по говедата никога не е констатирана на територията на страната. През 2008г. на територията на Р България за първи път бяха потвърдени 4 случая на скрейпи при овце. През 2009 г бяха потвърдени два случая на скрейпи (коза и овца) и през 2010 – други 6 случая бяха открити при овце и кози (2 овце и 2 кози положителни от едно стадо + 1 овца и 1 коза от друго отделно стадо).

Тоталната фуражна забрана е въведена със заповед на Министъра на земеделието и горите в началото на януари 2006 г.

4. Мерки предвидени в програмата

4.1. Компетентни органи извършващи надзора и координирането на отделите, отговорни за изпълнението на програмата:

- Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) към Министерството на земеделието и храните;
- 28 Областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) към БАБХ;
- Национална Референтна Лаборатория за ТСЕ към Националния диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт /НДНИВМИ/, София, бул. "П.Славейков" № 15, тел. 02 952 12 77;

- Лаборатория за ТСЕ към Районния диагностичен ветеринарномедицински институт (РДВИ) гр. Велико Търново, ул. “Славянска” N 5, тел.: 062 62 02 75;
- Лаборатория за ТСЕ към Районния диагностичен ветеринарномедицински институт (РДВИ) гр. Стара Загора, бул. “Славянски” N 58, тел.: 042 63 41 04;

4.2. Описание на географските и административни области, в които ще се изпълнява програмата:

Регионалните структури на БАБХ отговарят на административните области на страната – в административно отношение Р България е разделена на 28 региона, като във всеки един от тях ще се изпълнява програмата за надзор на трансмисивните спонгиформни енцефалопатии.

4.3. Система за регистриране на животновъдните обекти:

Съгласно чл. 51, ал.2 от ЗВД, БАБХ е официалният компетентен орган за идентификация на животните, който поддържа интегрираната информационна система с данни за идентифицираните животни и за животновъдните обекти.” Редът за идентификация, регистрацията и възможностите за достъп до информационната система е определен с „Наредби на министъра на земеделието и храните. (Наредба № 61/9.05.2006 за условията и реда за официална идентификация на животните, за които не са предвидени изисквания в регламент на европейския съюз (загл. изм. – ДВ, бр. 90 от 2013 г., в сила от 15.10.2013 г.) и Наредба № 6/08.10.2013 г. за изискванията към средствата за официална идентификация на животните и използването им, условията, реда и контрола по събиране, въвеждане, поддържане и използване на информацията в интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните.

Съгласно чл. 51, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, животновъдните обекти са предмет на задължително регистриране.

В централната база данни са отразени регистрите на всички животновъдни обекти за едри и дребни преживни животни.

4.4. Система за идентификация на животните:

БАБХ поддържа компютърна информационна система за въвеждане на данни за идентифицирани животни, техните собственици и регистрираните животновъдни обекти. Модула е разработен за регистрацията и нотификацията на движението на животните и за други данни. Системата за идентификация на животни във фермите включва данни за гледачите на животните, местонахождението, движението на животните, здравния статус и ветеринарните дейности.

Изискванията за идентификацията и средствата за идентификация на дребните и едрите преживни животни са определени в Закона за ветеринарномедицинската дейност и Наредба № 61/09.05.2006 и Наредба №6 от 2013 г.

Едрите преживни животни трябва да бъдат идентифицирани до 5-я ден от тяхното раждане, но във всички случаи идентификацията трябва да бъде извършена преди напускането на животните на фермата. Ушните марки се поставят от регистриран

ветеринарен лекар. Ушните марки съдържат следната информация – кода на Р България “BG”, двуцифрен код и шест цифрен сериен номер.

Дребните преживни животни се идентифицират до 5-я от тяхното раждане, но във всички случаи преди напускането на фермата. Идентификацията се извършва с комплект ушни марки състоящ се от обикновена и електронна ушна марка. Структурата на номера е BG последвано от трицифрен код, последвано от 9 цифров пореден номер. В електронен формат абривиатурата BG се записва в информационната система като 100.

4.5. Обявяване на трансмисивните спонгиформни енцефалопатии:

Заразните болести подлежат на задължително обявяване съгласно чл. 50 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Трансмисивните спонгиформни енцефалопатии се обявяват съгласно изискванията на Наредба № 23/14.12.2005 за реда за обявяване и регистриране на заразните заболявания (*публикувана в Държавен вестник 6/20.01.2006*), транспонираща Директива на Съвета 82/894/ЕЕС от 21 декември 1982 за обявяването на заразните болести на територията на Общността.

БАБХ незабавно се информира за всяко съмнение за заразени от ТСЕ животни.

Изпълнителния директор на БАБХ информира Европейската Комисия и държавите членки за всяко съмнение и потвърждение на ТСЕ.

4.6. Надзор

Надзорът на трансмисивните спонгиформни енцефалопатии по преживните животни се извършва съгласно изискванията на **Регламент /ЕО/ № 999/2001** на Европейския Парламент и Съвета от 22 май 2001г. относно определяне на правилата за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии

4.6.1. Надзор на спонгиформна енцефалопатия по говедата при едрите преживни животни

	брой бързи тестове
Животни по приложение III, глава А, част I, т. 2.1, т. 3 и т. 4 от Регламент (ЕО) No 999/2001 на Европейския парламент и Съвета	5000
Животни по приложение III, глава А, част I, т. 2.2 от Регламент (ЕО) No 999/2001	15 000

4.6.2. Надзор на ТСЕ при овце

	Брой тестове
Овце съгласно приложение III, глава А, част II, точка 2 от Регламент (ЕО) No 999/2001	10 000
Овце съгласно приложение III, глава А, част II, точка 3 от Регламент (ЕО) No 999/2001	10 000
Овце съгласно приложение III, глава А, част II, точка 5 от Регламент (ЕО) No 999/2001	200

4.6.3. Надзор на ТСЕ при кози

	Брой тестове
Кози съгласно приложение III, глава А, част II, т. 2 от Регламент (ЕО)	3000

№ 999/2001	
Кози съгласно приложение III, глава А, част II, т. 3 от Регламент (ЕО) № 999/2001	1500
Кози съгласно приложение III, глава А, част II, т. 5 от Регламент (ЕО) № 999/2001	200

4.6.4. Потвърдителни тестове различни от бързите тестове съгласно приложение X, глава С от Регламент № 999/2001

	Estimated number of tests
Confirmatory tests in bovines	5
Confirmatory tests in Ovine and Caprine animals	15

4.6.5. Дискриминиращи тестове

	Брой тестове
Първично молекулярно изследване съгласно Приложение X, глава С, т. 3.2(с)(i) на Регламент (ЕО) № 999/2001	20

4.6.6. Генотипизиране на позитивни и случайно селектирани животни

	Брой тестове
Животни съгласно приложение III, глава А, част II, т. 8.1 от Регламент (ЕО) № 999/2001	10
Животни съгласно приложение III, глава А, част II, т. 8.2 от Регламент (ЕО) № 999/2001	600

4.7. Ерадикация

4.7.1. Мерки при потвърждение на случай на СЕГ:

4.7.1.1. Описание:

При официално потвърждение на СЕГ се предприемат мерките определени в Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския Парламент и Съвета от 22 май 2001г. относно определяне на правилата за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии

4.7.1.2. Обобщена таблица

	Брой животни
Убити животни, съгласно приложение VII, глава А, т. 2.1 от Регламент (ЕО) № 999/2001:	0

4.7.2. Мерки при потвърждение на скрейпи:

4.7.2.1. Описание:

При официално потвърждение на скрейпи се предприемат мерките определени в Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския Парламент и Съвета от 22 май 2001г. относно определяне на правилата за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии

4.7.2.2. Обобщена таблица

	Брой животни
Убити животни, при ликвидиране на огнище на скрейпи	100
Животни, които подлежат на генотипизиране, във връзка с констатирано огнище на скрейпи	100

4.7.3 Развъдна програма за селектиране на устойчиви към ТСЕ овце;

4.7.3.1. Основни принципи :

Изследванията показват, че овце от определени прионни генотипове са устойчиви на болестта. Съществуват различни алели за прионните гени. При прионните алели с разположение на Алинин и Аргинин на 136, 154 и 171 позиция, комбинацията ARR е устойчива на скрейпи. Овце, имащи алели Валин, Агринин и Глутамин на същото място са възприемчиви към скрейпи.

Развѐдната програма включва определяне на резистентността при определени стада, на базата на научни данни, потвърждаващи резистентността към ТСЕ на определени генотипове от тези видове.

БАБХ трябва редовно да представя доклади пред Комисията, за да може да се извърши научна оценка на програмите, в частност на влиянието на разпространението на ТСЕ, но така също и на генетичното разнообразие и вариабилност, както и за потвърждането на стари или редки породи овце или на такива, които са добре приспособени към определени региони.

4.7.3.2. Обобщена таблица

	Брой животни
овце, които да бъдат генотипизирани в рамките на развѐдната програма, както е посочено в чл. 6а на Регламент (ЕО) № 999/2001;	-
Овни, които да бъдат генотипизирани в рамките на развѐдната програма, както е посочено в чл. 6а на Регламент (ЕО) № 999/2001;	-

5. Разходи

5.1. Детайлен анализ на разходите:

Разходи свързани с	спецификации	Брой единици	Единична цена в евро	Обща сума в евро	Ко-финансиран от Общността (да/не)
1. изследване за СЕГ					
1.1. Бързи тестове	Тест:	20 000	10	200 000	да
2. Изследване за скрейпи					
	Тест:	23 400	15	351 000	да
3. Дискриминиращи тестове					
3.1. първични молекулярни тестове	Тест:	50	65	3 250	да
	Тест:				
4. Генотипизиране					
4.1 Определяне на генотипа на животните в рамките мерките посочени в Регламент (ЕО) № 999/2001/ЕС		270	25	6 750	да
4.2 Определяне на генотипа на животните в рамките на развѐдната програма съгласно Решение 2003/100/ЕС		-	-	-	
5. Принудително клане					
5.1 Компенсация за едрите преживни животни, убити съгласно Приложение VII, т. 2(a) от Регламент (ЕС) № 999/2001/ЕО		100	500	50 000	да
5.2 Компенсация за овцете и козите, убити съгласно Приложение VII, т. 2(b) от Регламент (ЕС) № 999/2001/ЕО		100	100	10 000	да
ОБЩО				621 000	да